

Autor: dr hab. Anna Orska Oleszczyk

Recenzja pracy doktorskiej mgr. Norberta Kotwickiego z Dziedziny Sztuk Plastycznych w Dyscyplinie Sztuki Projektowe. Praca została zrealizowana pod opieką Promotora Prof. Dr. Hab. Andrzeja Bossa oraz na podstawie dorobku twórczego i projektowego autora. Recenzja została sporządzona na podstawie wszczętego Przewodu Doktorskiego z dnia 30 października 2017 roku na Wydziale Tkaniny i Ubioru Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi.

Zleceniodawca recenzji:

Akademia Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi, Wydział Tkaniny i Ubioru, recenzja powstała w odpowiedzi na Pismo Dziekana Tkaniny i Ubioru dr hab. Małgorzaty Dobrzyckiej Kojder, prof. Akademii Sztuk Pięknych z dnia 24 czerwca 2019, a pismo zostało oznaczone numerem RDT.431.13. 2019

Do zlecenia dołączono rozprawę doktorską mgr Norberta Kotwickiego w wersji papierowej i elektronicznej.

Ogólne informacje o doktorancie:

Pan Norbert Kotwicki urodził się 26 sierpnia 1970 roku we Wrocławiu i jest absolwentem Wyższej Szkoły Sztuki i Projektowania w Łodzi na wydziale Wzornictwa, którą to uczelnię skończył specjalizacją z Projektowania Biżuterii otrzymując Dyplom magisterski u dr. Piotra Cieciry. W latach 1986-1989 pan Norbert Kotwicki zdobywał doświadczenie terminując w zakładzie złotniczym i przeszedł drogę od czeladnika do mistrza w rzemiośle Złotnictwo - Jubilerstwo. Obecnie pełni funkcję zastępcy przewodniczącego komisji złotniczo-jubilerskiej podczas egzaminów mistrzowskich, czeladniczych i sprawdzających. Należy również do Cechu Rzemiosł Różnych w Złotowie. Pan Norbert Kotwicki jest też laureatem wielu konkursów, a jego prace i kolekcje jubilerskie są w posiadaniu wielu osób prywatnych oraz występują na ekspozycji Muzeum Okręgowego w Sandomierzu.

Wszelkie działania i dostępny dorobek są dowodem na to, że doktorant Norbert Kotwicki od wielu lat rozwija swoją jubilerską pasję, kształcąc konsekwentnie swoje umiejętności i podejmując różnorodne wyzwania projektowe.

Obecnie Doktorant mieszka i pracuje w Złotowie, w którym to w latach 1986-1989 uczył się zawodu w Zespole Szkół Zawodowych, odbył tam też praktykę w lokalnej pracowni złotniczej u Tomasza Dąbrowskiego. W roku 2007 Pan Norbert Kotwicki zdał egzamin mistrzowski w Wielkopolskiej Izbie Rzemieślniczej w Poznaniu, a od roku 1989 roku prowadzi swoją pracownię złotniczą we wspomnianym wcześniej mieście. W roku 2005 Doktorant ukończył kurs towaroznawcy jubilerskiego w Stowarzyszeniu Rzecznawców Jubilerskich oraz kurs „Wstęp do gemmologii” w Stowarzyszeniu Rzecznawców Jubilerskich. W 2008 roku pan Norbert Kotwicki został absolwentem złotowskiego Technikum Handlowego, a w dalszej konsekwencji ukończył licencjat i zdobył w roku 2014 tytuł magistra na Wydziale Wzornictwa w Wyższej Szkole Sztuki i Projektowania w Łodzi. Promotorem zarówno pracy licencjackiej

jak i magisterskiej był dr Piotr Cieciora. Autor ma za sobą również różnorodne warsztaty tj.: „Krzemień pasiasty-kamień optymizmu”; „Lato z biżuterią”; „Warsztaty biżuterii unikatowej”. W roku 2015 Doktorant rozpoczął studia doktoranckie na Wydziale Tkaniny i Ubioru Akademii Sztuk Pięknych w Łodzi, a jego przewód doktorski został wszczęty uchwałą Rady Wydziału Tkaniny i Ubioru Akademii Sztuk Pięknych w Łodzi w dniu 30 października 2017 roku. Praca doktorska Pana Norberta jest zatytułowana „Rola linii światła w budowaniu form biżuteryjnych” i powstała pod opieką promotora prof. hab. Andrzeja Bossa, będąc jednocześnie przedmiotem poniższej recenzji.

Ocena dotychczasowego dorobku:

"Jako artysta, dzielę się z odbiorcą tym, co cenię w swoich pracach najbardziej: emocjami towarzyszącymi procesowi produkcji, począwszy od projektu do wyrobu finalnego. W pracach tych łączę zamiłowanie do sztuk plastycznych z tradycyjnym rzemiosłem tworząc małe formy rzeźbiarskie, których estetykę opisuje nowatorstwo, prostota i ekspresja."

Powyższe słowa autora, Norberta Kotwickiego, idealnie odzwierciedlają niektóre z prac jego autorstwa. Wspomniana prostota, nowatorstwo i ekspresja powstała w pracach biżuteryjnych przy użyciu różnorodnych technik i surowców. Świetnie łączone materiały i zamiłowanie do graficznych kompozycji bardziej sugerują obcowanie z wolnostojącą rzeźbą, aniżeli z biżuterią. Użytkowane na ciele zapewne zyskują nowego wymiaru i wydają się zdobywać nowe oblicze. Odważne w formie i kolorystyce mogą dopełniać całości ubioru i charakteru właściciela.

Duże wrażenie robią rzeźby przestrzenne z 2016 roku, czy wyróżniona bransoleta w konkursie „Hommage a Kobro”. Coś niezwykle osobliwego łączy styl doktoranta Norberta Kotwickiego, coś co powoduje, że czas i miejsce powstania dzieł nie ma znaczenie, a jedynie styl pozostawia po sobie ślad w naszej pamięci. Ten styl biżuterii czerpie bez wątplenia z modernizmu i inspirowany jest kubizmem i estetyką art deco. Obiekty biżuteryjne ze srebra są "wynikiem obserwacji sił oddziałujących w przestrzeni względem siebie i otoczenia. Siły te, budują linię będącą śladem przesuwającego się punktu rozumianego jako początek, praelement (W. Kandinsky). Linię tę cechuje napięcie i kierunek będące składowymi dynamiki. Właśnie linia stanowi inspirację dla powstałej pracy" Norbert Kotwicki.

Pan Norbert Kotwicki ma za sobą zarówno wystawy zbiorowe jak i osiągnięcia w postaci nagród i konkursów, a co najważniejsze jego dorobek związany jest z dziedziną biżuterii.

I tak, w roku 2008 miała miejsce wystawa zbiorowa w poznańskiej galerii YES - Ogólnopolski Konkurs Sztuki Złotniczej „Brylant / Brylant”, na której artysta zdobył pierwsze miejsce.

Dwa lata wcześniej w roku 2006 odbył się Ogólnopolski Konkurs Sztuki Złotniczej „Ćwierć” w Galeria YES na ulicy Paderewskiego w Poznaniu oraz 15 Międzynarodowy Konkurs Sztuki Złotniczej „Skandal” w Legnickiej Galerii Sztuki. Artysta brał również udział w Ogólnopolskim Konkursie Biżuterii Autorskiej „Prezentacje 2005” w Warszawie, oraz w Międzynarodowym biennale Bursztynu, czy w Ambertrip w Wilnie na Litwie. Nagrody i wyróżnienia potrafią bez wątplenia dodać każdemu artyście skrzydeł i utwierdzić niejednokrotnie o słusznej drodze twórczej. Dlatego też szczególne znaczenie mają wyróżnienia akademickie z 2014 roku od Dziekana Wydziału Wzornictwa Wyższej Szkoły Sztuki i Projektowania w Łodzi za dyplom

magisterski oraz wcześniejsze wyróżnienie za dyplom licencjacki tej samej uczelni. W roku 2010 Pan Norbert Kotwicki zdobył certyfikat „Wzorowego Zakładu” w branży Złotnictwo w Złotowie, a rok później brał udział w konkursie biżuterii artystycznej „Prezentacje 2011” zdobywając nagrodę STFZ w Warszawie. W roku 2012 autor otrzymał powiatowe godło promocyjne "Złoty Herb 2012" w Złotowie. W 2017 Doktorant pokazywał swoje prace w w Muzeum Polskim w Rapperswil w Szwajcarii.

Wszystkie osiągnięcia i doświadczenia pozwalają coraz odważniej przemierzać szlaki twórcze. Portfolio prac autora jest dowodem permanentnego rozwoju i stawiania sobie coraz to większych wyzwań. Łatwość tworzenia jest też widoczna w pracach autora dzięki niezwykłym umiejętnościom technicznym. Dzieje się tak wówczas, kiedy rzemiosło staje się narzędziem w wyrażaniu myśli.

Doktorant Norbert Kotwicki ma za sobą również dorobek dydaktyczny w postaci samodzielnych wykładów i zajęć praktycznych dla studentów Katedry Biżuterii Wydziału Tkaniny i Ubioru Akademii Sztuk Pięknych w Łodzi oraz dla uczniów Gimnazjum nr 2 w Złotowie. Jako doświadczony złotnik-jubiler studiował projektowanie biżuterii, korzystając już ze swojego doświadczenia przy tworzeniu nowych projektów. Dorobek doktoranta to nie tylko doświadczenie, edukacja, tytuły i stanowiska branżowe, ale i artykuły z lat 2015-2017 z „Polskiego Jubilera” oraz „Gems&Jewelry”, które pojawiły się w pismach branżowych.

Dorobek Pana Norberta Kotwickiego jest nie tylko wystarczający, ale i bardzo interesujący. Dotyka wielu płaszczyzn rozwoju i bez wątplenia stanowi on dobrą podstawę do oceny pracy doktorskiej w kolejnej części recenzji.

Ocena pracy Doktorskiej

Praca doktorska magistra Norberta Kotwickiego z dziedziny sztuk plastycznych w dyscyplinie artystycznej: sztuki projektowej, została zrealizowana pod opieką promotorską prof. Andrzeja Bossa i jest zatytułowana „Rola linii i światła w budowaniu form biżuteryjnych”. Praca zawiera część praktyczno-projektową oraz nawiązującą do realizacji trzydziestu dziewięciu form projektowych część analityczno-opisową. Formy przestrzenne autor podzielił na zestawy tematyczne o spójnej estetyce, a cała kolekcja obejmuje dziesięć naszyjników, dziewięć broszek, cztery pierścienie, jede spinek/nakładek/ 1 ozdobę do włosów oraz 4 wisiory. Kolekcja obiektów została podzielona na trzy grupy: przestrzenna, relacyjna, interpretacyjna. Pan Norbert Kotwicki w sposób szczegółowy opisuje swoje zmagania twórcze, pokazując tym samym, że:

„na obiekt pada więcej niż jedno źródło światła. To oznacza, że możemy dostrzec multiplikacje cienia rzuconego na tło, a biorąc pod uwagę kształt i ruch sylwetki,...” (część teoretyczna pracy doktorskiej magistra Norberta Kotwickiego, s. 12)

Przekładana przez pana magistra Norberta Kotwickiego rozprawa składa się z trzech rozdziałów, w których to omawiane są poszczególne elementy procesu twórczego, narzędzia i metody badawcze, oraz opis kolekcji biżuterii wraz z konkluzjami autora.

„Patrząc na dany przedmiot z reguły widzimy to, co sobie wyobrazimy, do tego wystarczy nam często wyłącznie obrys granic tego przedmiotu. Oznacza to, że kształt, który postrzegamy, pobudza umysł do jego kojarzenia - identyfikacji. Umysł buduje obraz przy pomocy wcześniej zakodowanych i utrwalonych pojęć, modeli i znaków, mając świadomość tego, że każdy przedmiot ma granicę zewnętrzną oraz tego, że linia konturu wyraża pozostałe cechy przedmiotu. Uznaje zatem, że dany przedmiot nie musi być - umownie - w pełni skończony, kompletnym w swej formie.” (część teoretyczna pracy doktorskiej magistra Norberta Kotwickiego, s. 5)

Wszystkie działania projektowe dążą do tego, żeby sprawdzić "czy linia jako element konstruuje formę biżuteryjną będzie wystarczająca dla przedstawienia jej jako skończonej formy przestrzennej, a także sprawdzenie efektów wykorzystania światła i cienia jako narzędzi podkreślających przestrzenność przedmiotu" (część teoretyczna pracy doktorskiej magistra Norberta Kotwickiego, s. 94).

Doktorant zestawiał ze sobą trzy grupy.

Grupa przestrzenna, w której przestrzenność przedmiotu wyznacza linia. Tutaj badana linia lub zespół linii, w przestrzeni wykreślają bryłę przedmiotu. Tworząc przedmioty w tej grupie autor przywołał na myśl słowa Vantongerloo, według którego pojęcie przestrzeni jest przez człowieka wrodzone.

Interpretacja dodaje trójwymiarowości przedmiotów poprzez linearność formy. Wzajemne oddziaływanie światła i cienia, które dopełnia całości i w sposób badawczy pozwala przeanalizować zmienność koncepcji w zależności od kąta padania światła i cienia. W pracy został również pokazany proces syntezy formy lilii i rozgwiazdy, głównych inspiracji autora.

Grupa relacyjna powstała w kontekście interakcji przedmiotu z ludzkim ciałem. Tutaj biżuteria wręcz potrzebuje użytkownika, ponieważ wzajemnie na siebie oddziałują i może aktywować sylwetkę. Tutaj w jego skład wchodzi większość figur w kolekcji.

Grupa interpretacyjna przekształca przedmioty światłem i cieniem, w których cień jest elementem współistniejącym z przedmiotem.

Wyznaczone cele zostały przez pana magistra Norberta Kotwickiego osiągnięte poprzez kreatywne i bardzo interesujące spojrzenie na powyższy temat. Użyte środki są wystarczające, choć wydają się być nieskończonym źródłem inspiracji w pracy projektowej i teoretycznej.

W pracy dużą wagę odgrywa światło, które dopełnia całość projektu. Autor w głównej mierze nawiązuje do reinterpretacji postrzegania linii, oraz wpływu światła na formę biżuteryjną. Wybrane materiały i odpowiednie technologie stają się dopełnieniem biżuterii, by na koniec ubrana w nią sylwetka, dzięki zabiegom światła i cienia, pokazała skończony obraz. Do całego procesu autor wykorzystał haptyczne właściwości przedmiotu, pozwalające poczuć produkt zmysłami.

W pracach zostały wykorzystane różnorodne materiały takie jak: filc, pleksi, mosiądz, srebro, emalię,.. pokazujące niezwykle zdolności jubilerskie.

Pomimo jasnych i klarownych podziałów na rozdziały brakuje w niej pełniejszych opisów i dopełniającego zakończenia wieńczącego kropkę nad „i”.

Zdaję jednak sobie sprawę z wyzwania jakim było opisanie wrażeń z odbioru wizualnego dzieła, które bez wątpienia jest pięknym obrazem opowiadającym swoją historię doskonale niż słowa użyte w pracy teoretycznej. Gratuluje autorowi podjętego wyzwania, bo obraz w tym wypadku powinien zastąpić słowa.

Konkluzja

Po przeanalizowaniu i ocenie dorobku oraz pracy doktorskiej pana magistra Norberta Kotwickiego, pracy przygotowanej pod opieką promotorską prof. Andrzeja Bossa. Praca stanowi oryginalne i bardzo interesujące dokonanie projektowe i wykazuje wiedzę teoretyczną kandydata w dziedzinie sztuki plastyczne, w dyscyplinie artystycznej: sztuki projektowe, jak również umiejętność prowadzenia przez wyżej wymienionego projektanta samodzielnej pracy projektowej i artystycznej. Dlatego też przedstawiona przez pana Norberta Kotwickiego praca doktorska uzasadnia nadanie mu stopnia doktora sztuki w dziedzinie sztuki plastyczne, w dyscyplinie artystycznej: sztuki projektowe.

